

Politik Bilim

Kurumlar Mezarlığı: Türkiye...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Aşağıda sözü geçecek etkinliğe Silivri'den gönderdiği “Beyin Ölümü” başlıklı sunuşuyla katılan Mustafa Balbay’a sevgiyle, dostlukla...

Başlığı belirlerken, Prof. Dr. Nusret H. Fişek'in 97. doğum ve 21. ölüm yıldönümü dolayısıyla 03 Kasım 2011'de Ankara'da düzenlenen etkinliğin konu başlığından ilham aldım. O başlık “*Beyin Gücü Mezarlığı: Türkiye*” idi. Düşündüm de, Türkiye yalnızca, ‘beyin gücü mezarlığı’ değil ki; aynı zamanda ‘seçkin kurumlar mezarlığı’ da...

29.2.1984 tarih ve 2983 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden bu yana, bu kanun kapsamında özelleştirilen kurumlardan kaçının ya da hangilerinin aslında bu mezarlığa gönderildiğinin farkında mısınız? Ya da, 27 Kasım 1994'te yürürlüğe giren ve özelleştirmenin kapsamını genişleterek Özelleştirme Yüksek Kurulu ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın kurulmasını sağlayan 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu'ndan sonra yitip gidenlerin?

İsterseniz size, o kurumlardan birini, mezarçısının basına yaptığı açıklamaya burada bir kez daha yer vererek anımsatayım: “*Yakında Sümerbank tarihten siliniyor artık, bitirdik. Elinde bir şey kalmadığı gibi, ismini de kaldırıyoruz. İsim hakkını satarız o başka...*” (**Milliyet**, 28 Temmuz 2005.) Bu açıklamayı yapan mezarçıyı da şimdi anımsamışsınızdır: AKP'nin o dönemdeki Maliye Bakanı Kemal Unakıtan...

Sümerbank meselesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin anıtsal bir kurumunun mezara gönderilmesinden çok daha acı olan bir şey daha vardı. Bilindiği gibi, Türkiye'deki pek çok sanayi kolu, **Sümerbank** eliyle kurulmuş; bu sanayi kollarındaki ilk bilgi ve deneyim birikimi bu kurum eliyle yaratılmıştı. Sümerbank'ın burslu olarak yurtiçi ya da yurtdışında yetiştirmelerini sağladığı ya da Sümerbank'ta çalışarak deneyim kazanan pek çok teknik eleman ve yönetici özel sektör fabrikalarının kuruluş ve işletilmesinde görev almış; Sümerbank'ta edindikleri bilgi ve deneyim birikimini özel sektöre taşımışlardı. Sümerbank'tan ‘*zihinsel sermaye transferi*’ açısından en büyük yararı sağlayanlar da tekstildeki özel sektör kuruluşlarıydı. Üstelik sonuçta onun pazar payı da bu kuruluşlara kalmıştı. Ne var ki, ‘*Sümerbank tarihe gömülürken*’, Türk sanayicisinin ağızından tek bir saygı sözcüğü bile çıkmadı. Sanayi burjuvazisinin sanayi ahlakının bu olduğu bir ülkede, buna kıyaslayarak, istenen her kurumun istendiği anda yok edilebileceğini rahatlıkla söyleyebilirsiniz.

Kaldı ki, Sümerbank, genç Cumhuriyet'in, özellikle de Atatürk döneminin Türkiye'si ile özdeşleşmiş, saygınlığı son derece yüksek iki kurumundan biriydi. Diğer Etibank... ‘*Sümerbank tarihe gömülürken*’, onu tarihe gömenlerin, Atatürk döneminin Türkiye'sine ait bir simgeyi daha yok etmiş olmanın ideolojik hazzını yaşamadığını sananlar varsa, sâbık Maliye Bakanı'nın yukarıdaki sözlerini yeniden okuyup üzerinde düşünmelidirler. Bu ülkede genç Cumhuriyet'in yarattığı değerlerin savunucusu olan, nicelik ve nitelikleri hiç azımsanmayacak kesimler var. Peki, onlar bugünkü yaşam biçimlerinde payı yadsınamayacak olan ‘*Sümerbank tarihe gömülürken*’ simgesel de olsa, bir saygı gösterisinde bulundular mı? Yoksa onlar da, Anadolu'nun kent ve kasabalarına kurulan Sümerbank fabrikalarının o kent ve kasabalara, bugün kaybetmekten korktukları yaşam biçimini de götüren öncü kurumlardan biri olduğunun farkında mı değillerdi?

Diyeceğim o ki, bu ülkede bir kurumu yok etmek çok kolaydır. Arayanı soranı olmaz; hattâ ortadan kaybolduğunu fark eden de... Böyle olmasaydı, TÜBİTAK ve TÜBA bu denli kolay

yok edilebilirler miydi? Yoksa bu kurumların da ‘ülkenin seçkin kurumlar mezarlığı’na kaldırıldıklarının farkında değil misiniz? Yapmayın canım, her iki kurumun da *‘beyin ölümleri’* çoktan gerçekleşti. Gördükleriniz, onların biyolojik varlıklarını sürdüren organları takıldığı için aynı adlarla anılan bir takım kuruluşlar...

CBT. 29 Haziran 2012